

KOULUKARI

Kasarinselkä lepää tyynenä. Siellä täällä kiertelevät lokit kirkuen kilpaa tiirojen kanssa. Aurinko porottaa täydellä teholla. On tosi helle.

”Nyt minä sen teen”, mumisen itsekseni. Työnnän veneen vesille. Käänän keulan selälle päin ja käynnistän perämoottorin. Kierrän nimettömän saaren. Vesi ei ole ollut näin matalalla Inarijärvestä aikoihin.

”Nyt se on näkösällä”, ajattelen. ”se koulukari”. Pian olen perillä. Hiljennän vauhtia ja sammutan koneen. Vene karahtaa karikkoon. Tämähän on kuin suuri pyhä tapahtuma.

Sidon veneen kiviin kiinni. Tässä se nyt on, muistojen koulukari. Täällä piti katekeetta Laura Lehtola meille kiertokoulua silloin kun oli aurinkoiset ilmat eikä tuuli käynyt.

Siinä ne nyt ovat: opettajan ”pöytä” keskellä ja meidän ”pulpetit” ympärillä. Noitten kivien päällä sitä laskettiin ja kirjoitettiin. Läksyt piti sanasta sanaan ulkoa muistaa ja myös osata.

Välitunnit olivat parhaimmat. ”Saatte mennä uimaan”, opettaja lupasi. Ne olivatkin elämäni hauskimmat välitunnit.

Kari ei ollut suuren suuri. Juuri ja juuri sinne pieni porukka sopi, opettaja ja neljästä viiteen oppilasta.

Eräänä yönä, kun uni ei tullut, otin siskon kanssa veneen varkain ja soutelimme saarien rannoille etsien vesilinnun munia. Emme löytäneet muuta kuin tiiran pesän, jossa oli kaksi munaa.

Tiirat yrittivät nokkia meitä päähän, mutta meillä oli rautakauhat nurin pään päällä. Aina kun tiira nokkasi, se kirkuen otti korkeutta kun teki kipeää.

Kotona sitten yöllä ulkona keitimme tiiran munat. Kolme kertaa piti isämeidän lukea alusta loppuun, silloin olisivat munat kypsät. Näin oli äiti neuvonut, jos ei kelloa ole.

Epäilimme ensin, onkohan ne syötäviä. Söimme kuitenkin ja hyvältä maistui, kun oli vähän nälkäkin.

Aamulla sitten soudettiin Koulukarille. Siellä tiirat kirkuivat ja kiertelivät. ”Ymmärrättekö te mitä ne kirkuvat?” opettaja kysyi. ”Emme”, vastasimme. ”Nehän aivan selvästi kyselevät: Ti – jät – te – kö te, ti – jät – te – kö te”.

Salaa vilkaisimme siskon kanssa toisiamme. Ei opettaja voinut tietää, hänhän nukkui. Siitä ei sitten puhuttu kenellekään mitään.

Opettaja oli jostain saanut komean kukallisen puvun itselleen. Sen hän leikkasi minun mittoihini ja käsin ompeli valmiiksi kirjoitustunneilla. Olin niin onnellinen, kun opettaja puki sen päälleni ja sanoi: ”Nythän sinä olet kuin perhonen”.

Tekipä helle toisinaan meille tepposet. Vähillä vaatteilla kun istuttiin, niin aurinko poltti ihon. Eipä neuvokas opettaja jäänyt ihmettelemään. Hän pyysi äidin kuorimaan kermat viilipytyistä. Hän voiteli meitä paksulla kermalla ja kirvely katosi.

Aikani istun kivellä ja elän muistoissani. Juuri kun irrotan veneen, olen kuulevinani Lauran matalan käheän äänen: ”Vieläkö Koulukari oli paikoillaan?” Tämähän oli hänen ensimmäinen kysymyksensä, kun joskus tavattiin ja tiesi minun käyneen Akuniemessä.

”Vielä oli paikoillaan”, tapasin vastata. Kuinka elävänä hänen sanansa soivat mielessäni, vaikka hän on jo siirtynyt ajasta ikuisuuteen.

Käynnistä koneen ja haikealla mielellä lähden pois lapsuuteni opinahjosta. Tiirat vain kiertelevät ja kirkuvat vieläkin: ”Ti – jät – te – kö te, ti – jät – te – kö te.”